

साःगु भिंगु मरिचरिया नितिं लुमका दिस् !

लक्ष्मण गमाल 'चिलिमि' प्रोप्राइटर

लाखा छेँ
LAKHA CHHEN

सोह्रखुट्टे, वडा नं. १६, येँ, फोन नं.: ४५६०७५८

थुकि दुने

कोशी प्रदेशया आन्दोलन व पहिचानया सवाल

- श्रीकृष्ण महर्जन 'नेवाः' - २

नेपालभाषाए मंकाःखः दूगु छुं खँवःत-२

- दानदास श्रेष्ठ - ३

लहुति पुन्हीया थीथी जात्रा

- प्रेममान डंगोल - ६

टोखा संस्कृति संरक्षित क्षेत्र बिकास समितिया ग्वसालय जुगु उत्तरभेगीय सांस्कृतिक बाँसुरी प्रतियोगिता

- ब्लोजप ४ - ५

चीनया न्ह्यगुलिं नाका चाय्कीगु जनस्तरया स्वापू क्वातुकेत राजदूत वाडसीनया बः

नेपाःया नितिं चिनियाँ दूतावासया उपप्रमुख वा वाङ्गसीन नेपाः व चीनया न्ह्यगुलिं नाका चाय्काः निगू देय् दथुइ पारम्परिक सम्बन्ध व ग्वाहालियात थप निरन्तरता बीगु जनस्तरय् उद्घोष याःगु खः । अरनिको समाज महालक्ष्मी उद्योग वाणिज्य संघलिसे जानाः यलया लुभूइ न्ह्याकूगु बृहत निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरया शनिबार उलेज्याया इवलय् व्यक्लं थथे धयादीगु खः । उपप्रमुख वाङ्गसीन आः न्ह्यगुलिं नाका मध्ये तातोपानी, केरुङ्ग नाका चाय्केगुलिसें निगू देय् दथुइ व्यापार, पर्यटन उद्योगय् सकारात्मक हिउपाः हइगु विश्वास प्वकादिल ।

‘थुकि नेपाः व चीनदथुइ सलंसः दै न्ह्यःनिसेंया सम्बन्धय् थप उत्साह बीत उर्जाया ज्या याइ । नेपाः व चीन दथुइ स्वापू न्ह्याबलें सुमधुर जुयाचवनी ।’ व्यक्लं धयादिल । उपप्रमुख वाङ्गसीन सडकया स्तरोन्नति ज्या क्वचायेधुंकाः नेपाः व चीन स्वाइगु मेमेगु नाकात नं कथहं चाय्केगु खँ कनादिल । चीनं गरिबी निवारण, स्वास्थ्य, शिक्षा व सामाजिक सुरक्षाय् अभूतपूर्व प्रगति याःगु दाबी यासें उपप्रमुख वाङ्गसीन थुकिया लाभ नेपाः व नेपाःमिपिन्त बीत चीन न्ह्याबलें तयार दुगु नं कनादिल । नेपालयात दक्ष जनशक्ति निर्माण व शिक्षाया विकासया नितिं चीनं थीथी तगिमय् ज्या याना वयाचवंगु कनादिले व्यक्लं चीनय् ब्वना वःपिं नेपाःया चिकित्सकलिसें थीथी पेशाकर्मिपनि पुचः दुथ्याःगु अरनिको समाज स्वास्थ्य क्षेत्रलिसे लोककल्याणकारी ज्याय् उदाहरणीय

ज्या याना वयाचवंगु धयादिल । चीन सरकारं स्वास्थ्य, शिक्षा व रोजगारया लागाय् ज्या यानाः जनतायात न्ह्याबलें केन्द्रविन्दुइ तयाः ज्या यानावयाचवंगु खँ न्ह्यथसें उपप्रमुख वाङ्गसीन चीनं नं नेपालय् उगु कथंया ज्यायात पूर्ण ग्वाहालि याय्गु प्रतिबद्धता व्यक्त यानादिल । महानकलाकार अरनिकोया इलनिसें नेपाः व चीन दथुइया जनस्तरया स्वापु स्वंगु न्ह्यथसें थुकियात अभ् क्वातुकेत चिनियाँ जनताया भूमिका रचनात्मक जुइगु व्यक्कःया धापु खः । ज्याइवलय् वाम्मती प्रदेशसभा दुजःलिसें प्रदेशया पूर्व स्वास्थ्य मन्त्री रामेश्वर श्रेष्ठ शिविरया उलेज्या यासें स्वास्थ्य, शिक्षा मूलतः राज्यया दायित्व जूसां निजी क्षेत्र, व कुटनीतिक नियोग थुकी ग्वाहालि याना वयाचवंगु खँय सराहना यानादिल । ज्याइवलय् महालक्ष्मी

नगरपालिकाया मेयर हरिगोविन्द श्रेष्ठ स्वास्थ्य शिविरय् चिनियाँ दूतावास व अधिकारीया ग्वाहालिया निरन्तरताया अपेक्षा यासें सहकार्यया नितिं नगरपालिका तयार दुगु खँ कनादिल । उगु हे ज्याइवलय् अरनिको समाजया नायः डा. बालकृष्ण श्रेष्ठ

चीनं स्वास्थ्य लागाय् याःगु प्रगतिया लाभ हिस्सा नेपाः व नेपाःमिं काय् खने माःगु मान्यता ज्या यानावयाचवंगु खँ कनादिल । महालक्ष्मी उद्योग वाणिज्य संघया नायः सज्जय श्रेष्ठ स्वास्थ्य सेवायात सकसियां पहुँच योग्य, नियमित स्वास्थ्य ल्यं ७ पेजय्

मचातय् दुनेया क्षमता थकाय्त् वडां साथ बीमाःगुलिइ बः

मचातय्त् लक्षित यानाः यल महानगरपालिका- १६ वडा बालअधिकार समितिं आईतबाः व्यक्तित्व विकास लिसें उद्घोषण तालिम याःगु दु । यलया हःबहाःस्थित रत्नाकर महाविहारया सामुदायिक भवनय् न्ह्याःगु तालिमया यल महानगरपालिका- १६ या वडाअध्यक्ष निर्मलरत्न शाक्यं

उलेज्या यानादिल । थःगु नुगःखँ तय्गु इवलय् वडाअध्यक्ष शाक्यं न्ववाय्गु बानी, तरिका, व सम्बन्धी सैद्धान्तिक व व्यवहारिक ज्ञान व्यक्तित्व विकासया अनिवार्य तत्व खःगु धयादिल । समितिया कजि लिसें वडाया महिला सदस्य बबिता श्रेष्ठ मचातय्गु बाल विकासया अधिकार,

ल्यं ७ पेजय्

Trendiest Fashion At Price You Love

ufo THE CHANGING STORE

ADDRESS: COLLEGE ROAD

तान्तःया पासा कुल्फी/आइसक्रिम भपिया दिसें ।

Himalayan Ice

घौ, दुरु, छ्यः, बटर व क्रिम बजारय् उपलब्ध दु

मुर्शीबनायक नगरपालिका वडा नं. १, सिकदर भन्साङ, खप्त

९८४९६४८६२५, ९८०८६०८७२५

नेवा: राष्ट्रिय म्ये

चम्मि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्ट्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन
भीगु लागाय् भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन
ह्यांगु भुमिइ अष्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु
भीगु नेवाः ध्वाँय् थ्व हे खः ज्यान भी सकस्यां छगू
जातितय् स्वायत्त राज्य लुइ कर्प च्वय् भिलिमिलिं
राष्ट्र भःभः धाय्क न्ह्याके भीगु चर्ति भीगु हिं

सम्पादकीय

बुंगद्यःया विषय विवादित खः अथवा विवादित दय्कल ?

नेपाःया हे म्हसीका जुयाच्चम्ह बुंगद्यः, नेपाःया हे दकले ताःहाकःगु जात्रा कथं हलिमय् नां दयाच्चंगु बुंगद्यःया रथजात्रा। बुंगद्यःया रथयात्राया ज्याझ्वः औपचारिक रुपं न्ह्याय्दुंकल। वंगु शुक्रबाः चैत्र १४ गते शुक्रबाःया दिनस यँया लगनखेलय् बुंगद्यःया न्हवं जूगुलिसँ बुंगद्यःया रथयात्राया ज्याझ्वलं औपचारिकता काल। आः पूच्चय् रथ दय्केगु ज्या भटाभट जुयाच्चंगु दु। धाधां रथय् थहां बिज्याकेगु दिन नं वइ, रथ सालेगु दिन नं वइ, धाधां धाधां जाउलाजात्राया दिन नं वइ। थ्व दक्वं जुयाच्चंबलय् थन गुलिसिया बुंगद्यःया जात्राया नामय् जूगु व ताण्डव लुमंसे वयाच्चन जुइफु।

लकडाउनया इलय् बुंगद्यःया जात्रा अलपत्र जूबलय् आक्रोशित मनूतय्सं बुंगद्यःया रथ सालेगु स्वःगु, प्रहरी हस्तक्षेप जूगु, मनूतय्त छैय् छैय् नं धरपकड यानाः कुनाब्यूगु। आः दंदें तक नं बुंगद्यःया जात्रा वल कि व म्हाइपूगु ई छगू यक्वसित लुमनेफु। दँय्दसं बुंगद्यःया जात्रा वइ, दँय्दसं व हे हाकुगु दिन लुमनी अले दँय्दसं भीसं थुगुसी जात्रा याउँक क्वचाय्मा, उकथंथा छुं नं पंगः, उपद्रव मजुइमा धकाः कामना यानाच्चने। थुगुसी नं कामना याय्, बुंगद्यःया जात्रा याउँक क्वचाय्मा, छुं नं विघ्नबाधा मवय्मा।

थथे धयाच्चनेबलय् हाकनं थुगुसी नं बुंगद्यः विवादय् लानाच्चंगु खँ धाःसा नकारे याय्मफु भीसं। किपुलिइ बुंगद्यःया प्रतिमूर्ति तःगु विषय अभ्रं समाधान मजूनि। छगू पुचः बुंगद्यःया प्रतिमूर्ति दय्केमज्यू, उकथं मूर्ति दय्काः धर्म व आस्था अःखःया ज्या जुल धाइगु। मेगु पुचः दु, बुंगद्यःया प्रतिमूर्ति छाय् दय्केमज्यू ? किपुलिइ जक मखु, हलिन्यंक बुंगद्यःया प्रतिमूर्ति तयाः बुंगद्यःयात अन्तर्राष्ट्रिय स्तरय् प्रचार प्रसार याय्माः धाइपिं। आः सर्वसाधारणया लागिं सुया खँ पाय्छि धाय्गु ? न्यनेबलय् ला निगुलिं पुचःया खँ पाय्छि थें ताय्दु। तर, धार्मिक आस्थाया खँ जूगुलिं धार्मिक मान्यतायात प्राथमिकताय् धाःसा तय्माःगु खनेदु। थ्व ला जुल, विद्यमान विवादया खँ। तर छुं दँया इतिहास पुयका स्वल धाःसा बुंगद्यः निरन्तर विवादया विषय छाय् जुयाच्चन धकाः सुनां बिचाः याःगु दुला ? बुंगद्यःया विषय विवाद जुयाच्चंगु खःकि विवादित दय्काच्चंगु खः धकाः सुनां बिचाः यात ला ?

दँय्दसं स्वन्तिया तिथि अलमल, उकी नं नेवाःत ल्वानाच्चंगु हे दु। सापारुया खँय् नं नेवाःत ब्वदलाः हे क्यन। बुंगद्यःया विषययात कयाः नं नेवाःत थःथः हे विवाद यानाः मेपिन्त लाय्बुइगु थाय् बियाच्चन। थ्व दक्वं खँया दथुइ भीसं फल्नागु समुदायं नेवाःत ल्वाकल धाय्गु ला यानाच्चना ? तर व फल्नागु समुदायं याःगु ला कि भीगु हे याक्व प्वालय् सुं दु धकाः नं छक्वः बिचाः धाय्गु ई वःगु थें च्वं। थः नेता जुइगु नितिं बुंगद्यःया विषययात विवादिद दय्काः नेवाःतय्त ल्वाकेगत नेवालं हे भूमिका म्हिताच्चंगु जक ला मखुला ? बिचाः याय्।

कोशी प्रदेशया आन्दोलन व पहिचानया सवाल

श्रीकृष्ण महर्जन नेवाः

नेपाःया आदिवासी जनजाति जक मखु, पहिचान पक्षधरतय्सं थ्व इलय् लुमंकेगु यानाच्चंगु दु कोशी प्रदेश नांया विरुद्धया आन्दोलन। थुगु आन्दोलनं आः नेपालय् पहिचानया नितिं छुं न छुं जुइला धकाः अशा थनाच्चंगु नं दु। ताः ई न्ह्यःनिसँ पहिचानया आन्दोलन कमजोर जूगु थें मनूतय्सं ताय्काच्चंगु खः। तर कोशी प्रदेश नांया आन्दोलनं आशा याय्गु थाय् ब्यूगु दु धकाः तर्क धाय्गु यानाहःगु दु।

नेपाःया न्हय्गू प्रदेशमध्ये नां जक तय्त नं न्यादँ माःगु १ नम्बर प्रदेश हे खः। उगु प्रदेशया नां तय्त विशेष यानाः प्रमुख राजनीतिक दलया शीर्ष नेतातनिसँ प्रदेश सांसदतय्गु दथुइ तर्क छगू ग्रायण्ड डिजाइन हे जूगु खय्माः धकाः अःपुक अनुमान याय्फु। मखुसा प्रदेश सरकारय् दुम्ह बहालवाला मन्त्री तर्क 'प्रदेशया नांयाबारे संसदय् वय्धुंकाः जक सिल, वया न्ह्यः मन्त्री परिषदया मुँज्याय् हःगु हे मदु, छुं नं कथंया प्रकृया पुरा याःगु हे मदु, फाष्ट ट्र्याक कथं हल' धकाः धाय्गु अवस्था वइमखु। उलि जक मखु प्रदेशया नां गुगु कथं कोशी धकाः तल उकिं ला छगू कथं सति वनेथें हे जुल धकाः बहालवाला मन्त्री हे धयादीगु दु। अले सांसदतसें नं थःपिन्सं कोशी प्रदेशया नां तय्गु नितिं निर्देशन वःगु कथं जक मतदान यानागु धकाः धाःगु दु। उलि जक मखु, स्वयं राजनीतिक दलया प्रदेश स्तरया नेतातनिसँ कार्यकर्तात तर्क कोशी प्रदेश धकाः नां तःगु सवालय् अनभिज्ञ हे जुयाः च्वनेमाःगु अवस्था वल। जक नांया सवाल सार्वजनिक जुल, अनं लिपा प्रदेश सांसद जःखःनिसँ मुख्यमन्त्रीया ज्याकू लगायतया थासय् तर्क निषेधाज्ञा जारी याना चांचां नां पारित यात।

थ्व घटनाय् प्रमुख राजनीतिक दलत फुक्कं छगू हे थासय् च्वंगु खनेदत। प्रमुख प्रतिपक्ष दल एमालेया ला थ्व प्रस्ताव हे जुल सा सत्तारुढ दल माओवादी केन्द्रनिसँ नेपाली कांग्रेस अले राप्रपा तर्क छगू हे थासय् च्वंगु खनेदत। कोशी प्रदेश धकाः नां तय्त उपिं फुक्कं छगू हे थासय् च्वंगुलिं ९० प्रतिशत स्वयां अप्वः सांसदतय्गु समर्थन दुगु खनेदत। थुगु ल्याखं स्वल धाःसा जनतापाखें निर्वाचित जूपिं प्रदेश सांसदतय्गु अत्याधिक मत हे १ नम्बर प्रदेशया नां कोशी तःगु खनेदु।

प्रदेशया नां कोशी तय्धुनेवं प्रदेशय् आन्दोलन शुरु जुल। आन्दोलन भन भन तच्चया वन। पहिचानया आधारय् प्रदेशया नां तय्माः धाइपिं संगठित जुयाः आन्दोलन यानावन। अन्ततः आन्दोलनय् प्रहरीया

हस्तक्षेपय् लानाः धाःपाः जूम्ह छम्ह आन्दोलनकारीया ज्यान तर्क वन। पहिचानया नितिं छम्ह हाकनं सहिद जुइमाल। आन्दोलन तच्चया वनाच्चंगु दुसा लिपांगु इलय् वयाः ला भन प्रदेश सांसदत सार्वजनिक ज्याझ्वलय् वनेमफूगु अवस्था तर्क वल। समुदायं बहिष्कार यानाः मेगु कथंया दुर्घटना जुइला धकाः चिउता काय्माःगु अवस्था वल। न्हयान्हिथं प्रदर्शन, हाकूगु ध्वाँय् ब्वय्केगुनिसँ बहिष्कारया आन्दोलन तर्क न्ह्याकाच्चंगु दु।

ज्या मछिगु अवस्था वःगु दु। उकिं हे माओवादी पार्टी आन्दोलनकारीया माग सम्बोधन याय्माः धकाः तर्क धाय्गु यात। लिपांगु इलय् जूगु घटनाक्रमयात स्वल धाःसा माओवादी पार्टी थःपिनिगु सांसदतय्सं कोशी प्रदेशया नांया नितिं ब्यूगु समर्थन लितकयागु धकाः धाय्गु नापं सांसदतय्त कारवाही तर्क याय्मालीगु अवस्था वइमखु धकाः धाय्फइगु अवस्था मदु।

कोशी प्रदेश धकाः नां तःगु सवालय् थ्व इलय् नेपाली कांग्रेस मौन

कोशी प्रदेशया नां चीकाः पहिचानया आधारय् नां तय्माः

धकाः गुगु कथं आन्दोलन यानाच्चन, थुकी दुने किरात

धर्मालम्बीनिसँ जातीय संगठन, पहिचानया नितिं संघर्ष याना

वयाच्चंगु संगठन, राजनितिक दलया भातृ संगठननिसँ र

ाजनीतिक दलया मोर्चात तर्क दुथ्याः। उकिं थुगु आन्दो

लनयात छगू जक राजनीतिक दल कमजोर याय्त स्वल

धाःसा याय्फइगु अवस्था मदु।

कोशी प्रदेशया नां चीकाः पहिचानया आधारय् नां तय्माः धकाः गुगु कथं आन्दोलन यानाच्चन, थुकी दुने किरात धर्मालम्बीनिसँ जातीय संगठन, पहिचानया नितिं संघर्ष याना वयाच्चंगु संगठन, राजनितिक दलया भातृ संगठननिसँ राजनीतिक दलया मोर्चात तर्क दुथ्याः। उकिं थुगु आन्दोलनयात छगू जक राजनीतिक दल कमजोर याय्त स्वल धाःसा याय्फइगु अवस्था मदु। राजनीतिक दलत सकलें हे छगू मत जुयाः कमजोर याय्त स्वल धाःसा जक संभव जुइफु। मखुसा थ्व आन्दोलन आः न्ह्याःवनीगु हे अवस्था दु। थुकी दुने माल धाःसा बल प्रयोग यानावनेमाः धाइपिनिसँ नेपाःया आदिवासी जनजातितय्गु मंकाःगु संगठन नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ तर्क दुथ्यानाच्चंगु दु। थुगु ल्याखं स्वल धाःसा प्रदेश नं. १ या नां पहिचानया आधारय् जुइमाः धकाः यानाच्चंगु आन्दोलन लिहां वनीगु अवस्था मदु, न्ह्याः हे वनीगु खनेदु।

आन्दोलन भन भन तच्चया वंगुलिं राजनीतिक दलतय्त तसर्क ज्या मछिनावःगु अवस्था दु। विशेष यानाः पहिचानया नितिं आन्दोलन यानाः थनतक थ्यंकेगु ज्या याःगु दल धइगु नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) खः। थुगु पार्टी नं कोशी प्रदेशया नामय् मतदान यात। माओवादीया सांसदत नं एमाले, कांग्रेस व राप्रपाया सांसदत नापं छगू हे थासय् च्वंवन। उकिं याना माओवादी पार्टीयात तसर्क

जुयाच्चंगु दु। एमाले धाय्गु खःसा आःया अवस्थाय् नं कोशी प्रदेश हे नां जुइमाः धइगु पक्षय् दु। अले एमालेयात राप्रपा पूर्ण रुपं समर्थन यानाच्चंगु अवस्था दु। थुगु ल्याखं स्वल धाःसा राजनीतिक दलत मध्ये माओवादीयात समस्या वःगु दुसा एमाले धाःसा थःगु हे अडानय् च्वनाच्चंगु दु।

कोशी प्रदेशया नां तय्धुंकाः जूगु आन्दोलन भन भन न्यनावंगु दु। कोशी प्रदेशया नां नापनापं मेमेगु प्रदेशया नां तर्क पहिचानया आधारय् तय्माः धकाः धाइपिं अप्वयावःगु दु। देय्न्त्यंक हे पहिचान पक्षधरत छगू हे थासय् च्वंवय्गु लकस आन्दोलनं ब्वलंकाब्यूगु दु। बाम्मती प्रदेशया थासय् नेवाः ताम्सालिङ धकाः सः थ्वय्काच्चंगु दु। अथे हे मेमेगु प्रदेशय् नं पहिचानया आधारय् नां तय्माः धकाः सः थ्वय्काहःगु दु। छगू कथं कोशी प्रदेशया नांया विरुद्ध आन्दोलनं पहिचान पक्षधरतय्त आत्मबल अप्वय्का ब्यूगु दु। कोशी प्रदेशया नां हिलेफत धाःसा थःपिनिगु प्रदेशया नां नं हिलेफइगु अवस्था दु धकाः तर्क ताय्काहःगु दु। उलि जक मखु, आः पहिचानया आन्दोलनया शुरुवात धइगु कोशी प्रदेशया नांयात पहिचानया आधारय् नां तय्गु खः धकाः थुइकाहःगु दु। उकिं कोशी प्रदेशया नांया विरुद्धया आन्दोलन थौंया ई कथंया पहिचानया आन्दोलनया नितिं आशा याय्गु आन्दोलन जुयाब्यूगु दु धाःसां छुं पाइमखु।

नेपालभाषाए मंकाःग्वः दूगु छुं खँग्वःत-२

दानदास श्रेष्ठ
एमफिल-पीएचडी ब्वनामि, त्रिवि
नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग

मंकाःग्वः	खँग्वः	माने	खँपुइ छ्यला
११. डी	११.१ पट्टी	कापः	मिखाय् पट्टी चिनाः कानाकानापिच्चा म्हिती
१२. ड्ड	१२.१ कड्ड	हाफ पाइन्ट	तांन्वःबलय् कड्ड न्ह्यानाच्चनेगु का
	१२.२ खड्ड	पाउँ विशेष	मिस्तय्सं खड्ड साप हे नय् यः
१३. ठु	१३.१ लठ्ठ	मुग्ध	अय्लाखं पासा ला लठ्ठ का
१४. ठा	१४.१ पठा	ल्याय्म्ह	उइत ला पठ्ठाम्ह हे भाःत लात का
	१४.२ लठ्ठा	थां	लठ्ठापतिं मत च्यात
१५. ड्डा	१५.१ अड्डा	ज्याकुथि	जि अड्डाय् वनावया
	१५.२ ढड्डा	भ्वंज्वः	मिसिलया ढड्डा गन दु ?
१६. ड्डी	१६.१ अड्डी	अडान	वकिलं ला अड्डी हे कयाः त्वःतल
१७. ड्डु	१७.१ ढड्डु	तःधिकः	काय् छम्ह ला ढड्डु हे का
	१७.२ लड्डु	हलुवाइ मरि	गणेद्यःयात लड्डु छनावया
१८. त	१८.१ तत्त्व	वास्तविक	तत्त्व म्हसीकेफतकि ज्ञानी जुइ
	१८.२ महत्त्व	गरिमा	मांभाय्या महत्त्व थूपिसं जक मांभासं खँल्हाइ
१९. ता	१९.१ सत्ता	शासन	राजसत्ता मजिल धकाः जनसत्ता हःगु खः
	१९.२ मत्ता	घमण्डी	उइके जोभनमत्ता यक्व हे दु
२०. तु	२०.१ भत्तु	पंछी	वाउँभत्तु लहिनातयागु भिदैँ दत
	२०.२ सत्तु	छथी नसा	सप्तविधानेत्तर पुजाय् सत्तु मदय्क मगाः
२१. ते	२१.१ फत्ते	पूर्ण	वं थःगु ज्या दक्वं फत्ते यात
२२. द्द	२२.१ खद्वर	कापः विशेष	चिकुलां खद्वर कापःया लं फी माः
	२२.२ मद्वत	सहयोग	दाजुं किजायात मद्वत यात
	२२.३ मुद्वती	बैंक खाता	मुद्वती खाताय् न्यागू लाख दां दु
	२२.४ रद्व	Cancelled	चुनावं यानाः जाँच हे रद्व जुल
२३. द्वा	२३.१ मुद्दा	मुद्दामामिला	प्रचण्ड मुद्दां त्यात
	२३.२ लद्दाख	छगू थाय्	भारतया लद्दाखय् आः शान्ति दु
२४. दी	२४.१ रद्दी	ज्याःलगेमजू	उइगु कापि रद्दी टोकरीइ वांछ्वयाबिल
२५. दे	२५.१ सद्दे	सही	व मनू सद्देम्ह मखु खनी
२६. न्न	२६.१ चकमन्न	उज्यालो	वा वयाः सर्गः हे चकमन्न का
	२६.२ टन्न	भरिभराउ	भकारीइ जाकी टन्न का
	२७.३ प्रसन्न	खुसि	न्ह्यवःसा दय्वं मचा खुसी का

मंकाःग्वः	खँग्वः	माने	खँपुइ छ्यला
	२७.४ भन्न	इकुइगु	अनयागु खँ न्यना भन्न इकुल
२७. प्प	२७.१ क्वाप्प	नय्गु	ला सुचुकाः क्वाप्प नल
	२७.२ च्याप्प	ज्वनेगु	पुलिसं खँयात च्याप्प ज्वन
	२७.३ च्वाप्प	चुप्पा नय्गु	तिरिमय्जुयात भाःतम्हं च्वाप्प चुप्पा नल
	२७.४ इयाप्प	छक्वलं	छक्वलं इयाप्प मत वनेव इतःमितः कन
	२७.५ द्याप्प	तीगु	वं खापा द्याप्प हे तिनाबिल
२८. ब्ब	२८.१ बब्बाल	शानदार	म्हिगः स्वयागु नेवाः फिल्म ला बब्बाल का
२९. म्म	२९.१ ग्वाम्म	त्वपुइगु	चिक्कुसे च्वंगुलिं सिलखं ग्वाम्म भुनाः द्यना
	२९.२ इवाम्म	हाम्फाले जुइगु	तांन्वल धकाः खुसी इवाम्म हाम्फाले जुल
३०. र्	३०.१ इयार्	भौचा हालीगु	छुँ खनेवं ला भौचा इयार् हालाहल
	३०.२ इयार्	कापः गुइगु	मचां थःथम्हं थःगु लं इयार् खुत
	३०.३ त्यार्	मुइगु	कःनि सियागु ला त्यार् मुल
	३०.४ फ्यार्	ब्यना वइगु	न्हूदैँया नगुमां न्यानाहयागु फ्यार् ब्यनावल
	३०.५ स्यार्	फय् सनीगु	चैत महिना जूगुलिं फय् ला स्यार् का
३१. ल्ल	३१.१ इल्ल	यक्व	इस्कुलय् मस्त इल्ल खनाः कपाः हे स्यात
	३१.२ ख्वाल्ल	लः बाः वंके	जि ख्वाल्ल छक्वः म्वःल्हुइ न्हां
	३१.३ जिल्ल	आश्चर्य	जाँचय् पास जूगु खनाः जिल्ल जुल
	३१.४ इवाल्ल	ज्वइगु	थल प्वाःगना चिकं इवाल्ल ज्वल
	३१.५ द्वाल्ल	वातां	जि प्याखं ल्हूगु वं द्वाल्ल स्वःगु स्वलं
	३१.६ तिल्ल	धेधे चुइगु	पासा ला अय्लाः त्वना तिल्ल का
	३१.७ स्वाल्ल	बाः वनीगु कथं	चाउचाउ सिलेमसयाः स्वाल्ल हे बाः वन का
३२. स्स	३२.१ च्वास्स	मुलुं ती थें	खोपे याःबलय् मुलुं च्वास्स त्यूगु आःतक लुमं
	३२.२ फिस्स	न्हिले	तंचायाच्च्वंम्ह पासा जिनाप थौं फिस्स न्हिल
	३२.३ हिस्स	जिल्ल	कलाः लिहांमवःबलय् भाःतम्ह हिस्स का

क्वचाल

विक्रम संवत् २०८० नयाँ वर्षको पावन अवसरमा

सम्पूर्ण वडाबासीहरूका साथै नेपालीहरूको

उत्तरोत्तर प्रगति, सुख, शान्ति एवम्

सुस्वास्थ्यको मंगलमय कामना व्यक्त गर्दछौं ।

विनोदराज राजभण्डारी

वडाअध्यक्ष

यँ महानगर पालिका

वडा नं. २४ परिवार

विक्रम संवत् २०८० नयाँ वर्षको पावन अवसरमा

सम्पूर्ण वडाबासीहरूका साथै नेपालीहरूको

उत्तरोत्तर प्रगति, सुख, शान्ति एवम्

सुस्वास्थ्यको मंगलमय कामना व्यक्त गर्दछौं ।

राजेश डंगोल

वडाअध्यक्ष

यँ महानगर पालिका

वडा नं. २५ परिवार

विक्रम संवत् २०८० नयाँ वर्षको पावन अवसरमा

सम्पूर्ण वडाबासीहरूका साथै नेपालीहरूको

उत्तरोत्तर प्रगति, सुख, शान्ति एवम्

सुस्वास्थ्यको मंगलमय कामना व्यक्त गर्दछौं ।

योगेश कुमार खड्गी

वडाअध्यक्ष

यँ महानगर पालिका

वडा नं. २७ परिवार

टोखा संस्कृति संरक्षित क्षेत्र बिकास समितिया म्बसाल्य यँथा उत्तरीभेगीय सांस्कृतिक बाँसुरी प्रतियोगिता व हनाज्या जूगु दु। साँस्कृतिक नगरी टोखाया थनेलाछीइ म्बसा:म्ब:गु ज्याइवल्य मूपाहाँ टोखा नगरपालिकाया प्रमुख प्रकाश अधिकारी धेंधेबल्लाख्य त्याकामिपिन्त सिरपा: ल:ल्हा:गु दु।

धेंधेबल्लाख्य लसकुस बाँसुरी खल: फुसिंख्य: न्हाप, तजिलजि बाँसुरी धमाथू ल्यू द राइजिङ स्टार गौन्चा लियांल्यू व टुसाल बाँसुरी खल: प्यंगुगु थासय ला:गु ख:। त्या:पिन्त कथहं ५० द्र:, ३० द्र:, २५ द्र: व १० द्र: नगद सिरपा: ल:ल्हा:गु ख:।

टोखा संस्कृति संरक्षित क्षेत्र बिकास समितिया नाय:लिसें ज्याइव:या सभाध्यक्ष गणेशमान श्रेष्ठ जुयादीगु ख:सा वरिष्ठ वाद्यसम्राट न्हुच्छे बहादुर डंगोल, धर्म मुनिकार व विधान श्रेष्ठपिं निर्णायकमण्डल्य च्वना: ज्या यानादीगु ख:।

कासाय टोखा, तार्केश्वर, बुढानिलकण्ठ नगरपालिका लिसें यँ महानगरपालिकाया १२ खल: पुचलं ब्वति का:गु ख:।

कासाया इवल्य हे रसना महर्जनं न्हूगु कीर्तिमान नं तयूत ता:ला:गु दु। संगीत कलाय थ:त पाना वयाच्वम्ह कलाकार महर्जनं उगु कासाया दथुइ छक्कलं ३० ग: बाजं थाना: न्हूगु कीर्तिमान त:गु ख:। कलाकार महर्जनं उगु प्रतियोगिताय २३ ग: क्वचाखिं, ४ ग: मादल, २ ग: धिमे व १ ग: खिं याना: ३० ग: बाजं था:गु ख:।

कलाकार महर्जनं थ्वयां न्हय: बुंगमतिइ २३ ग: क्वचाखिं बाजं था:गु ख:। नाट्यश्वर भजन खल: ग्वंग:बुँपाखें न्हयब्व:गु बाजं था:गु बाजंया निर्देशन वाद्यसम्राट डंगोल व वाद्यगुरु शेषनारायण महर्जनं यानादीगु ख:।

उगु ज्याइवल्य नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया नाय: नुपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, संधीय सांसद प्रदीप पौडेल, बागमति प्रदेश दुज:पिं श्याम बहादुर खड्का, ज्ञान बहादुर तामाङ, बाजंगुरु विधान श्रेष्ठ व समाजसेवी देवराज श्रेष्ठयात हंगु ख:।

लहुति पुन्हीया थीथी जात्रा

प्रेमराज डंगोल

दैय्दसं चैत्र पुन्हिया दिनय् लहुतिया बाइसधाराय् म्वः ल्हूवेनेगु मेलायात नेवाःतय्सं लहुति पुन्हिया नामं हनावःगु नांजाःगु मेला खः। थ्व दिनय् स्वनिगःया नेवाः व थीथी जातजातिया भक्तजनतय्सं लहुतिया बाइसधाराय् म्वःलहुयाः नागार्जुन गुँया च्वकाय् जामाच्च स्तुपया दर्शन याःवनी। समुद्री सतहं ७६ फिट जालय् दुगु नागार्जुन गुँइ अवस्थित जामाच्च स्तुपय् बौद्ध व हिन्दु नितां धर्मावलम्बी समान रुपं उलित हे महत्व बियाः हनावःगु खनेदु। थ्व जामाच्च तीर्थस्थलया उत्पत्ति व नामकरणया बारे स्वयम्भूपुराणय् उल्लेख यानातःगु दु। पुराणय् धयातःकथं स्वनिगः लखं जायाः विशाल पुख्वा रुपय् जुयाच्वंगु इलय् तिब्बतं वःम्ह विपस्वी बुद्धं नागार्जुनया च्वकाय् वयाः तपस्या याःगुलिं थ्व थाय्थात बुद्धधर्म कथं जात मात्रो च्व धाल। लिपा जात मात्रो च्वया अपभ्रंश जुयाः जामाच्च जूवंगु धाइ। विपस्वी बुद्धं तपस्या यानाच्चंबलय् थनया पुखुलिइ पलेस्वांथा पुसा पिनादिल। लिपा थन बांलाःगु पलेस्वां हवल। व हे स्वानय् ज्योतिमय भगवान प्रकट जुयादीगु व व हे भगवानयात स्वयम्भू धाःगु खः धाइ।

नागार्जुन गुँइ महाःद्यःया ल्हवैया मूर्ति व नागया मूर्ति नं दुगुलिं भक्तजनतय्सं अन महाःद्यःया व नागया नं पूजा यानाः मत च्याकेगु याइ। जामाच्च स्तुपया जकय् पाखे पयसम्भव बुद्धया मूर्ति नं दु। थुकियात भक्तजनतय्सं श्रद्धालिसें पूजा यानाः धुपाँय्, देवा च्याकेगु याइ। लिसें स्वनिगःया प्यखेरं गुँ च्वकाय् दुगु बौद्ध चैत्य व स्तुपय् मेला चाःह्युवेनेगु याइ।

चीनया ल्हासां वःम्ह बोधिसत्व महामञ्जुश्री च्वबहाःया गल्छीइ खड्ग प्रहार यानाः थनया पित छ्वयाः वस्ती दय्कूगु खः। वयां लिपा थन प्राकृतिक धर्म नालावःपिं आदिवासीतय्त बौद्ध धर्मय् हयगु ज्या महामञ्जुश्री हे याःगु खः धाइ। थ्व हे इलनिसें थन स्थापना यानातःपिं थीथी थाय्था बौद्ध चैत्यया दर्शन व प्रदक्षिणा यायगु मेला न्ह्याःगु खः धाइ। लहुति पुन्हिया दिननिसें फुल्चोकी गुँइ विश्वभू बुद्ध, मन्जुश्री व फूल्चोकिमाई (सरस्वती) स्वयम्भूया दर्शन यानाः ध्यानय् च्वनाः सिद्धि प्राप्त याःगु लुमन्तिइ मेला न्ह्याःगु खः धाइ।

अथेहे, भुइजःसिया ८९६२ फिट तजाःगु शिवपुरी गुँइ ऋकुच्छन्द बुद्ध

प्राकृतिक धर्म नालावःपिं स्थानीय मनूतय्त बुद्धधर्मया ज्ञान बिया दक्षित याःगु खः धाइ। ७२०० फिट तजाःगु मणिचुडय् भगवान बुद्धया पूर्वातार बोधिसत्व मणिचुड महाराजं सकव देय्था जनतातय्त असाध्य ल्वचं बचे याय्त थःगु हे छ्यं ध्यनाः दान याःगु खः धइ। मच्छेगांया ७३७३ फिट तजाःगु चम्पादेवी गुँइ धाःसा शिवबुद्ध व चम्पादेवी ध्यान यानाः सिद्धि प्राप्त याःगु पवित्र थाय्था रुपं पूजा यायगु व मेलाय् वनेगु याइ। थ्व थाय् मच्छेगांया तजाःगु थासय् लाः। अथेहे, स्वनिगःया दकले चिजाःगु गुँ ४९५० फिट तजाःगु चन्द्रागिरी व ५९३३ फिट तजाःगु नगरकोटय् दुगु बुद्ध चैत्यय् महामञ्जुश्री व वय्कःया जहानसरस्वती थःगु देय् ल्हासा लिहांवंबलय् बाय् च्वगु थाय्था रुपं कयावःगु दु।

तिमाल जात्रा

लहुति पुन्हिया दिनय् काभ्रे तिमालया तामाङ समुदायं बौद्ध चैत्यय् सीधुंकूपिनिगु अस्तु व चिकं इलाः दय्कातःगु कचिकाया इताःया मत च्याकेगु याइ। तिमालया तामाङतय्सं हनीगु जूगुलिं तिमाल जात्राया नामं म्हसियावःगु थुगु जात्रा नुवाकोट, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, धादिङ, मकवानपुर, दोलखा व काभ्रेपलाञ्चोकया ताम्सालिङ तामाङ समुदाय नमोबुद्ध, स्वयम्भू, बौद्ध व जामाच्चय् मटुपिं थःथितिया नामय् श्रद्धा च्केगु याइ। अथे हे, तामाङ समुदायं गोदावरीया फुल्चोकी चैत्य दर्शन यानाः म्वः लहुइय् पर्वयात नं तिमाल जात्रा हे धाय्गु याः।

नुवाकोटया सिन्दुरे जात्रा

चैत्र शुक्ल पुन्हिया दिनय् अर्थात लहुति पुन्हिया हे दिनय् नुवाकोटय् तःजिक सिन्दुरे जात्रा हनी। नुवाकोटय् भैरवया खः जात्रा याइ। थ्व जात्रा बारे छू न्हयइपु किम्वदन्ती दु। छक्कः यैय्मं छबेरा मल्ला मीत त्रिशुली थ्यम्ह डंगोल थरया ज्यापुं मल्लाया बोरा तादी-त्रिशुली हवंगलय् दिकाः भामु लनाच्चंगु इलय् वया म्हय् नुवाकोट भैरव प्रकट जुयाः पुजारी धामी तय्त आदेश बिल। व इलय्था नियम कथं नुवाकोट दरबारया द्वारें व डंगोलयात भैरवया पुजारी धामीइ नियुक्त यात व उम्ह धामीयात पूर्व-दक्षिण तादी, पश्चिम त्रिशुली, उत्तरय् भैरवीक्षेत्र नार गामं पिहां वनेमदइकथं प्रतिबन्ध तयाबिल। द्वारें ल्ययाब्यूम्ह धमिनीलसे व धामी इहिपा याय्माःगु नियम नं दु। दैय्दसं चैत्र शुक्ल पुन्हिया छन्हु न्हयःनिसें न्यान्हतक्क हनीगु भैरवी जात्राय् धामी व धमिनी ब्वति काय्माः। परम्परानिसें न्ह्यानावःगु म्वाःह द्यःया रुपं नालावःपिं धामी व धमिनीलसैया सिन्दुरे जात्रा नुवाकोटया भैरवी देगलय् तःजिक हनेगु याइ। चैत्र शुक्ल पुन्हिया दिनय् जुइगु सिन्दुरे जात्रा चतुर्दशीया दिनय् नुवाकोटया गुट्ये पाटी व भैरवी देगः न्हयःने विधिपूर्वक यःसिं थनेधुंकाः न्ह्याइ। जात्राय् धामी, धमिनी, गणेश, कुमारायत मत् पुइकाः तिसां तीकाः

तलेजु भवानीथाय् यंकाः बज्रयानी गुरुजुं पूजा याय्धुंकाः पुन्हिया हे दिनय् भैरव भैरवीया खःजात्रालिसें गंयाखं नं हुइकेगु याइ। जात्राय् तच्चाङ थरया तामाङ खः कुब्जीगु याइगु खः तर, छुं दै न्हयः तामाङतय्सं विद्रोह यानाः रथ सालेगु त्वःतेधुंकाः सेनां सालावःगु दु। केहू जालपायात भैरवी देगः दुगु थासय् पृथ्वीनारायण शाह ऐतिहासिक न्हय्तजाःया दरबार दय्काः राजधानी दय्कूगु खःसा जालपा देगः दुगु देवीघाटय् पृथ्वीनारायण शाह देहत्याग याःगु खः।

सिन्दुर जात्रा न्ह्याके न्हयः बाचाय् धामीयात म्येय्, दुगु व न्याया बलि बी। व बलि ब्यूम्ह म्येय्, दुगु व न्याया हि त्वनाः धामी बलि ग्रहण याइ। दर्जन स्वयां अप्वः पशुबलि बीगु याइसा धामी नं दक्वं पशुपंछीया क्वाःहि त्वनाः बलि ग्रहण याइ। वयां लिपा वा न्हयन्हयः आकिवं जूवइगु विपत्ति, बांलाःगु बांमलाःगु घटना, राजनीतिक लिसें न्हिथंथा थीथी घटनाया भविष्यवाणी धामी याइ। अय्जुयाः धामी, धमिनीयात म्वाःपिं द्यःया रुपं कयावःगु खः धाइ।

बज्रबाराहीया जात्रा

चैत्र शुक्ल पुन्हिया हे दिनय् वा देशय् दुगु बज्रबाराहीया नं जात्रा जुइ। बज्रबाराहीया देगलय् गज्जु मटु। स्वनिगःया नांजाःपिं प्यम्ह बाराही ख्वपया श्वेतबाराही, मध्यपुर थिमि बोडेया नीलबाराही, टंकेश्वरया टंकेश्वर बाराही व नरः विशालनगरया धुबाराही धाःथें वाय् बज्रबाराहीयात नं तसकं माने याः। सा, माम्येसं दुरु मबिल धाःसा बज्रबाराही द्यःगःया न्हयःने म्येय् बाहांया पूजा याय्गु परम्परा दु। बज्रबाराहीको खः जात्रा न्हापा दैय् निक्कः चैत्र पुन्हि व कार्तिक शुक्ल मुखःष्टमीया दिनय् याइगु परम्परा दुगु खः। तर छम्ह द्यःया मूर्ति तंगुलिं चैत्र पुन्हिया दिनय् जक जात्रा हनेगु याःगु खः। बज्रबाराहीया खः जात्रा याय्बलय् नं सिन्दुर जात्रा यानाः सकसिनं सिन्दुर अबिर तयाः जात्राय् न्हयइपुकेगु याइ। वादेय्था दक्वं थासय् खः चाःहिके धुंकाः जात्रा क्वचाइ।

टिका भैरवको जात्रा

बज्रबाराहीया जात्रा क्वचायाकथं वादेशय् त्याडका भैरव (टिका भैरव) यात किराँती जुजु टंकुया प्रतीकया रुपं कयाः जात्रा यानावःगु दु। बुइं ज्या याइपिं दक्वं

ज्यापुतय्सं ब्वति काइगु थ्व जात्राय् टिका भैरवयात बाजंगाजलिसें द्यःछैय् नं निम्हेसिनं कुबियाहयाः भैरव पीठय् प्रतिष्ठा याय्धुःकाः खः जात्रा न्ह्याइ। थ्व दिनय् पहरी नेवाःतय्सं दुगु व च्वलय् बलि बियाः टिका भैरवया पूजा याइ। व धुंकाः बालकुमारी द्यःया लै क्यंवेनेगु चलन दु। छू किम्वदन्ती कथं सेराफाँतय् कय्गूया वाली स्वयाः च्वनाच्चम्ह बालकुमारी नांया ज्यापुनीया रुपय् मोहित जुयाः टिका भैरवं कयात मतिना यात। बालकुमारीयात म्हालिं याःवेनेगु इवलय् टिका भैरवं आनन्द वन गुँया च्वकाय् दुगु पाँय् अलौकिक शक्ति गुँया क्वय् हे च्वनाः चानाबिल। अले टिका भैरवं थःगु धात्थेया रुप दर्शन ब्यूबलय् बालकुमारी म्यानाः सूवन। बहनी लिबाक्कतक नं बालकुमारी छैय् लिहाम्वःगुलिं बालकुमारी माःवेनेगु परम्परा कथं जात्रा याःगु खः धाइ। टिका भैरवया जात्रय् ब्वति काःवईपिं व जात्रा स्वःवईपिन्त नं 'लाता बजि' धकाः दुगुया लाया कवाफ्या भोलेय् बजि वालाः इनेगु याइ। थ्व बजि नय्बलय् प्वाः स्याःगु लनीगु मान्यता दु। जात्राय् टिका भैरवया तःधिकःम्ह जहान लेलेया जयकुमारी वा चिधिकःम्ह जहान बालकुमारी खः धाय्गु याः। थ्व द्यःपिन्त साउन महिनाय् छुयामुस्या छाय्गु याइ।

बज्रयोगीनी जात्रा

चैत्र पुन्हिनिसें सकय् बज्रयोगीनीया जात्रा जुइ। चैत्र शुक्ल प्रतिपदाया दिन सुन्यका धासें छैखापति बै इलाः त्वाःत्वालय् यचुपिचु याइ। दुतिाया दिनय् गणेश, पिंगलद्यः, बज्रयोगीनी, महाकाल द्यःपिन्त म्येय्, हँय्, खा, दुगु, भ्याःचा बलि बीगु याइ। छैखापतिं छ्वयलाभू धकाः छ्वय्ला बजि नइ। बज्राचार्य गुरुजुं विधिपूर्वक सकयथा दक्वं द्यःपिन्त पूजा याय्धुंकाः बाजं थानाः सिन्दुर जात्रा याइ। पुन्हिनिसें जात्रा क्वमचाःतल्ले बज्रयोगीनी द्यःछै न्हयःने मि च्याकातइ सा चतुर्थीया दिनय् भु भुज्याः, पञ्चमीकुन्हु धुं भुज्या, षष्ठीया दिनय् बौ हवज्याया नामं भूतप्रेत वाछ्वय्त जा हवलेगु याइ। सप्तमीया दिनय् विज्या व अष्टमी, नवमी व दशमीकुन्हु बुइं सःगु १०८ ताजि अन्न तयाः बज्रयोगीनीयात पशुबलि बी।

वैष्णवी जात्रा

चैत्र पुन्हिया हे दिनय् हनावःगु

त्वरंद्यः वैष्णवीया जात्रा हनेगु इवलय् चैत्र शुक्ल एकादशीया नरःया दबुलिइ नाग नागीनीया यःसिं थनी। यःसिं थनेधुंकाः न्ह्याइगु जात्राय् द्वादशीया दिनय् देगलय् पाँय् पुयाः लंपू छाय्गु याइसा द्यःयात चिकं नं थाकाबी। त्रयोदशीया दिनय् छ्वय्लाभू धकाः छ्वय्लाबजि नय्गु याइ। नापं पुजारी द्यःलाया ल्हःतुतिया लुसि ध्यनाः, सँ चानाः यचुपिचु यानाः बाचाय् वैष्णवीया छ्यं नापं तयाः म्येय् बलि बी।

किम्वदन्ती कथं न्ह्याय् महामाया नक्सालं मां नापलाःवंबलय् मां वैष्णवी मिर्जालिसे जुयाच्चंगु खनाः तंक्वयाः लिहांवन हं। व हे इलय् तंगु तिसा मालेत वैष्णवी अन दुगु पुखुलिइ स्वक्कः चाःहिल हं। पुन्हिया दिनय् मू जात्रा, प्रतिपदाया दिनय् नरःया पुखुलिइ तिसा मालेगु जात्रा मां वैष्णवी व न्ह्याय् महामायाया जात्रा याय्गु खः धाइ।

मह्यपि अजिमाया जात्रा

हिन्दु व बौद्धतय् मंकाः आस्थाया केन्द्रया रुपं दयाच्चंगु मह्यपि अजिमायाथाय् निगुलिं धर्मात्मिबत उत्तिकं हे श्रद्धा तयाः वनेगु याः। दैय्दसं चैत्र पुन्हिया दिनय् जात्रा यानावःम्ह मह्यपि अजिमाया तःधंगु महत्व दु। वंगःबुँ लिक्क लाःगु गुइं च्वनाच्चम्ह मह्यपि अजिमाया धात्थेया नां योगाम्बर ज्ञानेश्वरी खः। योगाम्बरया अर्थ शिक्षा अले ज्ञानेश्वरीको अर्थ खः ज्ञान। थ्व नितां विशेषता दुम्ह मह्यपि अजिमायात धनधान्यया द्यःकथं काइ। ज्ञान, शीप, शिक्षा व धनधान्यया प्रतीकया रुपं कयावःम्ह मह्यपि अजिमायात स्कूल, कलेजय् ब्वनाच्चपिं विद्यार्थीतय्सं अतिकं हनाबना तय्गु याः। अय्जुयाः मह्यपि अजिमाया देगलय् विद्यार्थीतय् भीड मुनेगु याः। मह्यपि अजिमाया खःजात्रा स्वन्हतक जुइ व स्थानीय मनूतय्सं मह्यपि अजिमाया जात्राय् लसतालिसें ब्वति काय्गु याइ। थःथिति व पाहां सःताः भव्य नकाः स्थानीय मनूतय्सं मह्यपि अजिमाया जात्रा याय्गु याइ।

मनमयजुया जात्रा

चैत्र पुन्हिया हे दिनय् त्वखा दोभानया फुसिख्यलय् दुगु मनमयजु देवीया मू जात्रा याइ। चैत्र शुक्ल चतुर्दशीनिसें न्यान्हतक्क रथ जात्रा तःजिक याय। कलिगत सम्बत् ३८२५य् गुणकामदेव महालक्ष्मीया उजं कथं मनमयजु (इन्द्रायणी) या जात्रा न्ह्याकूगु खः धाइ। १२ दैय् छक्कः भैरव व भद्रकाली गणदेवी नं ब्वति काइगु मनमयजु जात्रा ने.सं. ५८०य् अमर मल्लं व्यवस्थित याःगु खनेदु। स्वयम्भूपुराण कथं बज्रयानी १२ तीर्थमध्ये छू मनोरथ तीर्थय् मनमयजु नांथा छम्ह कुरुप मिसां देवराज इन्द्र भाःत लाय्मा धकाः अपसं च्वन। व्रतया प्रभाव इन्द्र हाकुसे च्वम्ह, गलः दुम्ह, भुतुचाम्ह, बांमलाःम्ह मनमयजुयात नं बांलाः खन। फलस्वरुप वशीभूत जुयाः इन्द्र मनमयजुलिसे सहवास यात। अले मनमय् जुयात इन्द्रायणी पदवी ब्यूगु खः धाइ।

नमूना कलेजय् स्नातक तहया विद्यार्थीतय् फेशन शो

नमूना कलेज अफ फेशन टेक्नोलजीको ब्याचलर अफ फेशन डिजाइन एण्ड म्यानेजमेन्ट शीर्षक अन्तर्गतको फेशन डिजाइनिङ सम्बन्धी स्नातक तहया अन्तिम परिक्षाया रुपं तःजिगु फेशन शो यैय् क्वचाःगु दु।

कल्पनम् सत्यतात् शीर्षकय् उगु फेशन शो जूगु खः। नमूना कलेजका संस्थापक प्रिन्सिपल ज्ञानी शोभा तुलाधरलिसें इन्द्रधनुषी अवधारणाय् मोडलतय्सं भिगू थीथी कलेक्सन अन्तर्गत ८३ रेगुलर व ९ क्रिएटिभ

डिजाइनया वसःत न्ह्यब्वःगु खः।

क्रिएटिभ ड्रेस फिनातःपिं मोडलया हे हुबहु पहिरनशैलीइ करिब स्विंगू फिट तःधिकःम्ह कतामिरि नं रनवेलय् न्ह्यब्वःगु खः। करिब स्वघौया ज्याइवल्य कृस्टलाइनय् आधारित द स्पाकीलिङ सोयर, फेम फाटल्य आधारित डार्कनेस रिभ्याम्प, अरोराया अवधारणाय् मिस्टिक इपिफानी, गिल्डेड ग्ल्यामरया न्ह्यब्वयाय् राजमटाज, किनसुया आर्टय् आधारित आर्टिष्टी अफ एड्भर्सिटीया

वसःत न्ह्यब्वःगु खः।

ब्ल्याक स्वानया अवधारणाय् क्रिप अन् डार्क, ग्राफिटीइ आधारित ग्रिफोनेज, ग्लो इन डार्कय् केन्द्रित नियन पेरड व एक्लेटिक् अवधारणाय् एसिन्ट्रिक एज कलेक्सन नं न्ह्यब्वःगु खः। २७ मिसा मोडलत व खुम्ह मिजं मोडलतय् न्ह्यब्वयाय् क्वचाःगु उगु फेशन शोया दक्वं मेकिङ कलेजया १७गु ब्याचया ८३ विद्यार्थी डिजाइनरतय् ग्वसाः, व्यवस्थापनय् जूगु खः।

ज्याइवःया कोरियोग्राफी व निर्देशन संचारकर्मी लिसें नांजाःम्ह फेशन कोरियोग्राफर रोजिन शाक्यं याःगु खः। ज्याइवल्य नमूना कलेजं पिथंगु फेशन क्याटलग निगूगु संस्करणया पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयया उपकुलपति प्रोफेसर डा. यादव राज कोइराला व नमूना कलेजया संस्थापक प्रिन्सिपल ज्ञानी शोभा तुलाधरं मंकाः रुपं विमोचन यानादीगु खः।

धम्मवती गुरुमांयात तःजिक हनीगु

धम्मवती गुरुमांयात मंकाः कथं तःजिक हनीगु जुगु दु। छगू समारोह समिति नीस्वनाः हना ज्याइवःया तयारी न्ह्यःने यंकूगु दु। समारोह समितिया मू छयाञ्जे मदनरत्न मानन्धरं यैय् जूगु बृहत भेलायात थुक्रिया जानकारी बियादीगु खः। वय्कलं धम्मवती गुरुमां ९० दै क्यनेत्यंगु लसताय्

धम्मपूजा यानाः तःजिक हनेगु नितिं समारोह समितिं तयारी यानाच्चनगु जानकारी बियादिल। हना ज्याइवः २०८० साल बैशाख १ गते १ बजे सभागृहलय् याय्त्थनागु जानकारी नं मानन्धरं बियादिल। लिसें वय्कलं ज्याइवः ताःलाकेत सकसिनं ग्वहालि याय्त्त इनाप नं यानादिल।

खुल्ला वि.वि.या डिनय् प्रा.डा. स्थापित नियुक्त

नेपाल खुल्ला विश्वविद्यालयया व्यवस्थापन नाप कानुन संकायया डिन पदय् प्रा.डा. अरहण स्थापित नियुक्त जूगु दु। वय्कः ताः ई न्ह्यवनिसें उगु विश्वविद्यालयया व्यवस्थापन विषय प्राध्यापन याना वयाच्चनादीम्ह खः। प्रा.डा. स्थापित नेपालभाषाया च्वमि लिसें भाषिक कार्यकर्ता नं खः।

आर.आर. क्याम्पसय् नेपालभाषा विद्यार्थीपिन्त बिदाइ

आर. आर. क्याम्पस बि.ए. नेपालभाषा विद्यार्थी २०७६/०७७/०७८ ब्याचया ग्वसालय् स्नातक तगिं ब्वने क्वचाय् कूपिं ०७४ व ०७५ ब्याचयात विदाइ ज्याइवः याःगु दु। ज्याइवल्य नुगःखँ तय्गु इवल्य स्नातक तह उत्तीर्ण यानादीम्ह तोखाया सोमी डंगोलं थःगु भाषाप्रति लगाव दय्माःगुलिसें छम्ह जक मखसे सकल भी जुया न्ह्याय्माःगु बिचाः तयादिल। अथेहे, प्रा.डा चन्द्रमान बज्राचार्य थःगु मांभासं

ब्वनेबलय् शिक्षाया सार याकनं थुइगु व याकनं सय्के फइगु खँय् बः बियादिल। ज्याभूवल्य श्रीमिला सुवाल, अनुप सिं सुवाललिसें नेवाः विश्वविद्यालयया अभियान स्वयां नेवाः भाय्था माध्यमं ब्वकेगु ब्वनेकुथि चाय्केमाःगु बिचाः तयादिल।

नेवाः देय्दबूयैजिल्ला समितिया वरिष्ठ न्वकू लिसें विद्यार्थी श्रीजनमान श्रेष्ठ थःपिं थ्व क्याम्पसय् वयाबलय् यक्व समस्या दुगु खःसां शिक्षकलिसें विद्यार्थी फुक्कलिसे समन्वय यानाः

समस्यात ज्यकावयागु खँ तयादिल। छगू टेक्स्ट बुक, नोटबुक तक नं मदुगु अवस्थाय् त्रि.वि. नेपालभाषा केन्द्रिय बिभागया तत्कालीन प्रमुख ओमकारेश्वर श्रेष्ठलिसे अन्तरक्रिया यानागु व तत्काल हे पुस्तकालयय् सफू उपलब्ध यानाब्यूगु जानकारी नं श्रेष्ठ बियादिल।

गुरु योगेन्द्र राजकर्णिकारं नेवाः जागरण म्ये हालादीगु खःसा बि.ए निगूगु दँया विद्यार्थी चन्ता महर्जनं विद्यार्थीतयगुपाखें नुगःखँ तयादीगु खःसा स्विंगू दँया विद्यार्थी सुगन्धराज कर्णिकार व सुमित रंजितकारं म्ये हालाः न्यंकादीगु खः। अथे हे निगूगु दँया विद्यार्थी ओमकर्ण शंखधर साख्वाःयाबारे कविता ब्वनादीगु खः। ज्याइवल्य पूर्व क्याम्पस सहायक प्रमुख गोविन्द प्रसाद आचार्य, प्रा मदनसेन बज्राचार्य, दिपना शर्मा व योगेन्द्र राजकर्णिकारलिसेंया गुरुपनिगु नं उपस्थिति दुगु खः।

मेयर्स फोरमया अध्यक्षय् महर्जन

उपत्यका मेयर्स फोरमया अध्यक्षय् यल महानगरपालिकाया मेयर चिरीबाबु महर्जनयात ल्यःगु दु।

स्वनिगः दुनेया महानगरपालिका व नगरपालिकाया मेयरतयगु फोरमया

उपाध्यक्षय् वासुदेव थापा, महासचिवय् घनश्याम गिरी, सचिवय् प्रकाश अधिकारी, कोषाध्यक्षय् कृष्णहरि महर्जन व सहसचिवय् सुरेन्द्र श्रेष्ठयात ल्यःगु दु।

बाखं च्वमितय्गु नगरकोटय् मुँज्या

नेपालभाषाया बाखं साहित्य क्षेत्रय् च्वसा न्ह्याकावःपिं बाखंमितय् नगरकोटय् बाखं गोष्ठी जूगु दु। शुक्रबाः व शनिबाः निन्हु जूगु ज्याइवल्य साहित्यकारलिसें शिक्षाविद् व पूर्व संविधान सभा सदस्य स्व. लक्ष्मण राजवंशीयात लुमंकूगु खः। बाखं दबूया ग्वसालय् जूगु ज्याइवल्य साहित्यकार राजवंशीं नेपालभाषाया बाखं साहित्य ख्यलय् व बाखं दबू संस्था नीस्वनेत बियादीगु

योगदानया चर्चा याःगु खः। निन्हु जूगु ज्याइवल्य नेपालभाषा साहित्य क्षेत्रया नांजाःपिं साहित्यकारत अन्जना ताम्राकार, भगतदास श्रेष्ठ, निजिरोस श्रेष्ठ, किरणकेन रन्जितलिसें तःम्ह हे बाखंमितय्सं थःथःगु बाखं न्यंकूगु खः। सकसिगु बाखंयात कयाः वरिष्ठ साहित्यकार केदार सितुं टिप्पणी यानादीगु खःसा समालोचक पूर्ण ताम्राकारं समालोचना यानादीगु खः।

चीनया ...

परीक्षण याय्गु बानी दय्केत अरनिको समाजलिसे सहकार्य यानाः स्वास्थ्य शिविरत नियमितकथं सञ्चालन यानावयाच्चंगु खँ कनादिल।

शिविरय् मचा ल्वय्, न्हाय्-न्हाय्प-कथु, मिसा ल्वय्, हाडजोर्नी, प्वाः व कलेजो, मिखा, वा, नशा सम्बन्धी लगायतया परीक्षण याःगु खः। उकिं द्रःछि स्वयां अप्वः मनूत लाभान्वित जूगु अरनिको समाजया कोषाध्यक्षतकं जुयादीम्ह डा. सुशील प्रजापतिं कनादिल।

सञ्चार क्षेत्र ...

सहभागिताया अधिकारयात केन्द्रबिन्दुइ तयाः ज्याइवःया ग्वसाः ग्वयावयागु जानकारी बियादिल।

१२ दैनिसें १६ दैतक्कया २०म्ह लक्षित यानाः ज्याइवः

याय्गु बिचाः दुगुलिइ सहभागीया ३५ हाराहारीइ थ्यंगुलिं मचा लक्षित ज्याइवःया आवश्यकता व महत्व अभ अक्वःगु सीदुगु कजि श्रेष्ठया धापू खः। व इलय् रत्नाकर महाविहार संरक्षण समितिया दुजः कर्ण बज्राचार्य मचातय्के दुने सुलाच्चंगु प्रतिभा पिब्वय्त्त थुकथंया ज्याइवलं ग्वहालि जुइगु विश्वास प्वकादिल।

अथे हे, नेपाल समाचारपत्रका सहायक सम्पादक सुनील महर्जनं मचात स्वभावं हे यक्व सय्केगु क्षमता ज्वनावइगु जूगुलिं स्थानीय तह बालमैत्री परिवेशय् व क्षमताया भरपुर सदुपयोग याय्गु नीति, कार्यक्रम हय्माःगुलिइ बः बियादिल। न्हयन्हुतक्क जुइगु उगु तालिमया मुख्य प्रशिक्षक सरिता बज्राचार्य व ग्वहालिमिया रुपं प्रेरणा बज्राचार्य दु।

हरेक मंगलवार
राष्ट्रियताको लागि समर्पित

मेरो साप्ताहिक
मंचा साप्ताहिक Mero Saptahik

माला: माला: ब्वनादिसँ।

मन्त्री राईयात पत्रकार दबूया ध्यानाकर्षण

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं शिक्षा, विज्ञान नापं प्रविधि मन्त्री अशोककुमार राईयात भिंतुना बीगुयालिसें ध्यानाकर्षण पौ लःल्हाःगु दु। पत्रकार दबूया केन्द्रिय नायः नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ मन्त्रीराईयात भिंतुना बीगुयालिसें दबूया शिक्षा व मातृभाषा पत्रकारिता बिषयया ध्यानाकर्षण याकूगु

खः। ध्यानाकर्षण याकेगु इवल्य पत्रकारतयगु हर्काहित, क्षमता अभिवृद्धि, मातृभाषा पत्रकारिता विकास, न्हापांम्ह मातृभाषा पत्रकार धर्मादित्य धर्माचार्य, नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक अध्यक्ष सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठया योगदानयात कयाः मन्त्री राईयात स्मरण याकूगु खः।

धर्मादित्य धर्माचार्यया नाप मातृभाषा पत्रकारिता विकासया योगदानया ब्यक्तित्वबारे अध्ययनलिसें अभिलेखीकरण यायूमाःगुलिसें वरिष्ठ पत्रकार, आःया क्रियाशील व न्हीपिं पत्रकारतयत सिरपा व हना ज्याइवः सरकारपाखे यायूमाःगु खैय् पत्रकार दबुलिं बः ब्यूगु दु। मातृभाषा पत्रकारिता क्षेत्रयात सशक्त दय्काः क्षमता अभिवृद्धि याःनाः प्रशिक्षण बीमाःगु माग नं दबुलिं न्ह्यःने तःगु दु। दबूपाखे मातृभाषा पत्रकारिता विकासया लागि माःगु नीति, नियम व ब्यवस्थ यायूत नं सरकारयात ध्यानाकर्षण याकूगु खः। पत्रकार दबूपाखे नायः श्रेष्ठलिसें बरिष्ठ न्वकु सुनिल महर्जन, न्वकूपिं सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ, रचना श्रेष्ठ व छयाज्यजे राजु नापितलिसेंया टोलि मन्त्री राईयात नापलायूत वंगु खः।

मानवीय विकासय् वडाअध्यक्ष श्रेष्ठया बः

यल महानगरपालिका वडा ५ या वडाअध्यक्ष विकासमान श्रेष्ठ भौतिक पूर्वाधारलिसें सामाजिक लिसें मानवीय विकासयात सन्तुलनय् तयाः ज्या याःनाच्चनागु धयादीगु दु। वडाया ग्वहालिइ बोधिचर्या नेपालं यलया लगनखेलय् याःगु प्यन्हुया सिद्धिसाधना तालिमया समापन समारोहस वय्कलं थथे धयादीगु खः। यलया लगनखेल, कुमारीपाटी, मानभवन, थसिखेललिसेंया क्षेत्र कःधाःगु वडाय् मानवीय व भौतिक विकास नितां माःगु नं वडाअध्यक्ष श्रेष्ठया धापू खः।

बोधिचर्या नेपालया नायः अनिल शाक्यं जीवनय् सफल, तनावरहित जुयाः म्वायूत थःगु मन व उकिया प्रक्रियायात थुइकेमाःगुलिइ बः

ब्युसें तालिमं थुखेपाखे छुं न छुं स्यंगु धयादिल। तालिमय् कयागु ज्ञान, सीपयात व्यावहारिक रुपं अभ्यास यासें अभ तब्या व गहन दय्केमाःगु सुभाब शाक्यं बियादिल।

वडा ज्याकूपाखे ज्याइवःया लागि संयोजन भूमिका निर्वाह याःम्ह वडाया मिसा दुजः शोभादेवी प्रधान श्रेष्ठं शान्त र सुखी जुइगु ज्ञानं मनूया कार्यक्षमता अप्वय्गुलिसें शान्ति व मैत्रीइ आधारित समाज निर्माणय् तिबः जुइगु विश्वास प्वंकादिल। वडा सदस्यत अशोककुमार श्रेष्ठ, पुनम निरौलां मनुखं चिन्ता मकाःसे चिन्तनया विकास यायूमाःगुलिइ बः बियादिल। ४५म्हेसिया ब्वति दुगु तालिमया मुख्य प्रशिक्षकय् आशारत्न शाक्य 'मैत्री' दुगु खः।

विक्रम संवत् २०८० न्हूदँया लसताय् सकल नेपाःमिपिनि भिंउसाँय्, ताःआयु व उत्तरोत्तर प्रगतिया कामना यासें दुनुगलनिसें भिंतुना देछाना।

हावाहुरीबाट बचाँ र बचाऔँ

- घरको संरचना बलियो बनाऔँ,
- हावाहुरी चल्न थालेपछि झ्यालढोका थुनौँ,
- छानालाई राम्ररी हुक तथा तारले कुसेर बाधौँ,
- छतका गमला सुरक्षित रुपमा राखौँ,
- जस्तापातालगायतका वस्तुहरु खुल्ला र जथाभावी नछोडौँ,
- हावाहुरी चलेमा भागदौड नगरौँ, विस्तारै सुरक्षित स्थानमा जाऔँ,
- सुरक्षित ओत नभेटे थुचुक्क बसेर दुवै हातले टाउँको छोपी घोटो परौँ,
- हावाहुरी चलेको समयमा सवारी साधन रोकेर सुरक्षित स्थानमा वसौँ।
- हावाहुरीबाट हुने क्षति कम गर्न पूर्व तयारी एवं सतर्कता अपनाऔँ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

२४ घण्टा निःशुल्क चिकित्सालय (अस्पताल)

“सरीय स्वतन्त्र स्वास्थ्य सेवा सकसिया निति, असहायता निति जक निःशुल्क”

उपलब्ध सेवा	शल्यक्रिया	बहिरंग सेवा	मेमेन्ग सेवा
२४सै घण्टा सेवा	मोतिबिम्	● मुटु रोग	● छुस्ति
● इमरजेन्सी	● जलन घाँटी	● पेट रोग	● इन्फ्लुएन्जा
● प्याथोलोजी	● नाक कान घाँटी सम्बन्ध	● पुरोलीजी	● कोलोनीस्कोपी
● एक्स रे	● हाडजोर्नी तथा नाग सम्बन्ध	● हृदी रोग	● फिजियोथेरापी
● ई.सी.जी	● स्त्रिया विरुद्ध फलज कौको फलर सम्बन्ध	● बाल रोग	● अल्ट्रासाउण्ड, क्वर, इन्टर र इको
● औषधि पसन्न		● क्यान्सर रोग	● पुरोलेनी सरको दल प्रयोगशाला
● अन्तरंग सेवा		● बन्त रोग	● टि.एच.टि. इन्टर
		● आँखा रोग	
		● जलरोग मेडिसिन	
		● नर्व तथः यीन रोग	
		● नाक कान घाँटी रोग	
		● जलरोग इन्धन चेक अप	
		● नाइरोइड	
		● मधुमेह	

७०८ गंगालाल मार्ग, छत्रपाटी, काठमाडौं, फोनः ४२९६९३८, ४२५७९९९, ४२६६२२९

२४ घण्टा इमरजेन्सी सेवा